

protinus ante meum quidquid dolet exue limen, 190
 pone domum et seruos et quidquid frangitur illis
 aut perit, ingratos ante omnia pone sodalis.
 interea Megalesiacae spectacula mappae
 Idaeum sollemne colunt, similisque triumpho
 praeda caballorum praetor sedet ac, mihi pace 195
 immensae nimiaeque licet si dicere plebis,
 totam hodie Romam circus capit, et fragor aurem
 percutit, euentum uiridis quo colligo panni.
 nam si deficeret, maestam attonitamque uideres
 hanc urbem ueluti Cannarum in puluere uictis 200
 consulibus. spectent iuuenes, quos clamor et audax
 sponsio, quos cultae decet adsedis puellae:
 nostra bibat uernum contracta cuticula solem
 effugiatque togam. iam nunc in balnea salua
 fronte licet uadas, quamquam solida hora supersit 205
 ad sextam. facere hoc non possis quinque diebus
 continuis, quia sunt talis quoque taedia uitae
 magna: uoluptates commendat rarior usus.

SATVRA XII

NATALI, Coruine, die mihi dulcior haec lux,
 qua festus promissa deis animalia caespes
 expectat. niueam reginae ducimus agnam,
 par uellus dabitur pugnanti Gorgone Maura;
 sed procul extensum petulans quatit hostia funem 5
 Tarpeio seruata Ioui frontemque coruscat,
 quippe ferox uitulus templis maturus et arae
 spargendusque mero, quem iam pudet ubera matris
 ducere, qui uexat nascenti robora cornu.

195 praeda *PSFGKUZΣ*: praedo *AHLOT*
 1 dulcior *PAGHU Seru. in Buc. iii. 76*: carior *Φ*

IVVENALIS

si res ampla domi similisque adfectibus esset, 10
 pinguior Hispulla traheretur taurus et ipsa
 mole piger, nec finitima nutritus in herba,
 laeta sed ostendens Clitumni pascua sanguis
 et grandi ceruix iret ferienda ministro
 ob reditum trepidantis adhuc horrendaque passi 15
 nuper et incolumem sese mirantis amici.
 nam praeter pelagi casus et fulminis ictus
 euasit. densae caelum abscondere tenebrae
 nube una subitusque antemnas inpulit ignis,
 cum se quisque illo percussum crederet et mox 20
 attonitus nullum conferri posse putaret
 naufragium uelis ardentibus. omnia fiunt
 talia, tam grauitur, si quando poetica surgit
 tempestas. genus ecce aliud discriminis audi
 et miserere iterum, quamquam sint cetera sortis 25
 eiusdem pars dira quidem sed cognita multis
 et quam uotiuua testantur fana tabella
 plurima: pictores quis nescit ab Iside pasci?
 accidit et nostro similis fortuna Catullo.
 cum plenus fluctu medius foret alueus et iam 30
 alternum puppis latus euertentibus undis
 arboris incertae, nullam prudentia cani
 rectoris cum ferret opem, decidere iactu
 coepit cum uentis, imitatus castora, qui se
 eunuchum ipse facit cupiens euadere damno 35
 testiculi: adeo medicatum intellegit inguen.
 'fundite quae mea sunt' dicebat 'cuncta' Catullus

14 et grandi ceruix iret *Housman*: iret et grandi (magno *Seru.*) ceruix
PAE Seru. in Aen. viii. 106 cod. Floriac.: iret et a grandi (magno *Seru.*)
 ceruix Φ *Seru. ibid. codd. ceteri* 17 fulminis *PSAE*: fulguris Φ ictus
PS: ictum Φ 18 euasit *PAFTU*: euasi *GHKLO*: euasum *Z Lond.*
mus. Brit. Add. 30861 29 *del. Guyet* 32 incertae *PO*: incerta
F: incerto Φ : incerti *A Vat. 2810*

praecipitare uolens etiam pulcherrima, uestem
 purpuream teneris quoque Maecenatibus aptam,
 atque alias quarum generosi graminis ipsum 40
 infecit natura pecus, sed et egregius fons
 uiribus occultis et Baeticus adiuuat aer.
 ille nec argentum dubitabat mittere, lances
 Parthenio factas, urnae cratera capacem
 et dignum sitiente Pholo uel coniuge Fusci; 45
 adde et bascaudas et mille escaria, multum
 caelati, biberat quo callidus emptor Olynthi.
 sed quis nunc alius, qua mundi parte quis audet
 argento praeferre caput rebusque salutem?
 [non propter uitam faciunt patrimonia quidam, 50
 sed uitio caeci propter patrimonia uiuunt.]
 iactatur rerum utilium pars maxima, sed nec
 damna leuant. tunc aduersis urgentibus illuc
 reccidit ut malum ferro summitteret, ac se
 explicat angustum: discriminis ultima, quando 55
 praesidia adferimus nauem factura minorem.
 i nunc et uentis animam committe dolato
 confisus ligno, digitis a morte remotus
 quattuor aut septem, si sit latissima, taedae;
 mox cum reticulis et pane et uentre lagonae 60
 accipe sumendas in tempestate secures.
 sed postquam iacuit planum mare, tempora postquam
 prospera uectoris fatumque ualentius euro
 et pelago, postquam Parcae meliora benigna
 pensa manu ducunt hilares et staminis albi 65

47 callidus Φ : pallidus *PA*   48 quis nunc *PAGU*: nunc quis Φ
 50-51 *del. Bentley*   54 reccidit *AFLUZ*: recidit *PSGO*: decidit
HKT   59 taedae *PSF*: taeda Φ 60 lagonae *PFKGU*: lagoenae Φ .
cf. v. 29   61 accipe *Vat. Vrb.* 660, *Vat. Ottob.* 2885 *sicut coni.*
Housman: aspice *PSF*   62 iacuit Φ : tacuit *PSA*   63 uectoris
PAGTUS: uectores Φ : uectori *L² sicut coni. Hadr. Valesius*

IVVENALIS

lanificae, modica nec multum fortior aura
 uentus adest, inopi miserabilis arte cucurrit
 uestibus extentis et, quod superauerat unum,
 uelo prora suo. iam deficientibus austris
 spes uitae cum sole redit. tum gratus Iulo 70
 atque nouercali sedes praelata Lauino
 conspicitur sublimis apex, cui candida nomen
 scrofa dedit, laetis Phrygibus mirabile sumen
 et numquam uisis triginta clara mamillis.
 tandem intrat positas inclusa per aequora moles 75
 Tyrrenamque pharon porrectaque bracchia rursum
 quae pelago occurrunt medio longequae relinunt
 Italiam; non sic igitur mirabere portus
 quos natura dedit. sed trunca puppe magister
 interiora petit Baianae peruia cumbae 80
 tuti stagna sinus, gaudent ubi uertice raso
 garrula securi narrare pericula nautae.
 ite igitur, pueri, linguis animisque fauentes
 sartaque delubris et farra inponite cultris
 ac mollis ornate focos glebamque uirentem. 85
 iam sequar et sacro, quod praestat, rite peracto
 inde domum repetam, graciles ubi parua coronas
 accipiunt fragili simulacra nitentia cera.
 hic nostrum placabo Iouem Laribusque paternis
 tura dabo atque omnis uiolae iactabo colores. 90
 cuncta nitent, longos erexit ianua ramos
 et matutinis operatur festa lucernis.
 neu suspecta tibi sint haec, Coruine, Catullus,

68 extentis *P*: extensis Φ . cf. vi. 459, xii. 5   70 tum Φ : tunc *PA*
 73 mirabile Φ : miserabile *PSA*. uersum om. *Z*. 'aut mirabile' Σ . cf. *Verg.*
Aen. viii. 81   76 rursum *P*: rursus Φ . cf. vi. 155, x. 150, *Pers.* iii. 34
 78 igitur] similis *Housman*   81 tuti stagna sinus *PGU*: tunci stagna
 sinus *A*: tunc stagnante sinu Φ ubi Φ : ibi *PAFZ*   93 neu *FHLOZ*
sicut coni. Schrader: nec *PAGKTU*: ne *Laur. S. Marci* 234 *sicut coni.*

pro cuius reditu tot pono altaria, paruos
 tres habet heredes. libet expectare quis aegram 95
 et claudentem oculos gallinam inpendat amico
 tam sterili; uerum haec nimia est inpensa, coturnix
 nulla umquam pro patre cadet. sentire calorem
 si coepit locuples Gallitta et Pacius orbi,
 legitime fixis uestitur tota libellis 100
 porticus, existunt qui promittant hecatomben,
 quatenus hic non sunt nec uenales elephantii,
 nec Latio aut usquam sub nostro sidere talis
 belua concipitur, sed furua gente petita
 arboribus Rutulis et Turni pascitur agro, 105
 Caesaris armentum nulli seruire paratum
 priuato, siquidem Tyrio parere solebant
 Hannibali et nostris ducibus regique Molosso
 horum maiores ac dorso ferre cohortis,
 partem aliquam belli, et euntem in proelia turrem. 110
 nulla igitur mora per Nouium, mora nulla per Histrum
 Pacuuium, quin illud ebur ducatur ad aras
 et cadat ante Lares Gallittae uictima sola
 tantis digna deis et captatoribus horum.
 alter enim, si concedas, mactare uouebit 115
 de grege seruorum magna et pulcherrima quaeque
 corpora, uel pueris et frontibus ancillarum
 inponet uittas et, si qua est nubilis illi
 Iphigenia domi, dabit hanc altaribus, etsi
 non sperat tragicæ furtiua piacula ceruae. 120
 laudo meum ciuem, nec comparo testamento
 mille rates; nam si Libitinam euaserit aeger,

Lachmann. cf. xiv. 66 99 orbi *PΦ*: orbus *A Monac.* 14015 101 pro-
 mittant *PSAG*: promittunt *Φ* 104 furua *PΦΣ*: fulua *SAFZ Sang.*
 110 belli *PAGKU*: bellique *Φ* turrem *PGU*: turbam *Φ*: turmam
A Vat. 2810 113 sola *PSFGU*: sacra *Φ*

IUVENALIS

delebit tabulas inclusus carcere nassae
post meritum sane mirandum atque omnia soli
forsan Pacuio breuiter dabit, ille superbus 125
incedet uictis riualibus. ergo uides quam
grande operae pretium faciat iugulata Mycenis.
uiuat Pacuius quaeso uel Nestora totum,
possideat quantum rapuit Nero, montibus aurum
exaequet, nec amet quemquam nec ametur ab ullo. 130

LIBER QVINTVS

SATVRA XIII

EXEMPLO quodcumque malo committitur, ipsi
displicet auctori. prima est haec ultio, quod se
iudice nemo nocens absoluitur, improba quamuis
gratia fallaci praetoris uicerit urna.
quid sentire putas homines, Caluine, recenti 5
de scelere et fidei uiolatae crimine? sed nec
tam tenuis census tibi contigit, ut mediocris
iacturae te mergat onus, nec rara uidemus
quae pateris: casus multis hic cognitus ac iam
tritum et e medio fortunae ductus aceruo. 10
ponamus nimios gemitus. flagrantior aequo
non debet dolor esse uiri nec uolnere maior.
tu quamuis leuium minimam exiguamque malorum
particulam uix ferre potes spumantibus ardens
uisceribus, sacrum tibi quod non reddat amicus 15
depositum? stupet haec qui iam post terga reliquit

4 fallaci *PG Seru. in Aen. vi. 431 codd. plerique: fallacis* Φ urna
PSU Seru. ibid.: urnam Φ 5 homines *U Laur. 34. 30 sicut consi.*
Ribbeck: omnes $P\Phi$ 13 malorum *PAGKTU: laborum FHLOZ*